

Sigtuna 2011-05-23

ÖPPET BREV

TILL SVERIGES STATSMINISTER FREDRIK REÍNFELDT

**VI FRÅGAR LANDETS POLITISKA ANSVARIGA LEDARE OCH FRÄMST
SVERIGES STATSMINISTER SOM DEN HÖGSTE EXEKUTIVT
ANSVARIGE:**

Tillväxtens gränser - har politikerna något svar?

Upsala Nya tidning har (23/5) i en något kortare version publicerat den debattartikel med öppna frågor till våra politiker som vi härmed tillställer Dig, som Sveriges Statsminister. Ett liknade brev kommer att tillställas övriga partiledare.

Under den senaste valrörelsen talade båda blocken sig varma för den ekonomiska tillväxten – och därmed för ökande uttag av ändliga naturresurser. Om vi fortsätter att leva enligt denna helt orealistiska verklighetsuppfattning utarmar vi planetens tillgångar. Industrisamhällets livsstil är redan på kraftig kollisionskurs med naturen.

SvD har under mars månad publicerat tre klagande och i vetenskapssamhället tungt vägande inlägg om relationen mellan växande resursförbrukning, klimatförändringarna och den ohållbara tillväxtekonomi som är ledstjärna för den svenska regeringens politik. Heder åt SvD/Opinion/Under strecket som inte väjt för dessa obekväma basunstötar! Den 1/3 kom artikeln "Hjulen snurrar på fel sätt" av prof. vid KTH Staffan Laestadius och den 17/3 "Vi tror och på den heliga tillväxten" av biologen och frilandsskribenten Kjell Andersson om den australiensiske etikprofessorn Clive Hamiltons uppmärksammade civilisationskritik. Den 21/3 kunde vi slutligen läsa "Jordens resurser nära att ta slut" av Anders Wijkman och Johan Rockström vid Stockholm Environment Institute, två opinionsbildare i vårt land i ansvarsfulla positioner med omfattande erfarenheter och insikter om det samlade världsläget, resursmässigt, klimatomfattande, ekonomiskt och socialt. Deras inlägg var en introduktion till deras i media uppmärksammade nya bok "Den stora förnekelsen" med tydlig adress till våra makthavare.

Laestadius beskriver vår tid som *"de parallella samtalens epok"* eller en *"sandlåda där man inte lyssnar på vad de andra egentligen säger"* där den traditionella tillväxtens vänner gläds åt återhämtningen efter finanskrisen alltmedan *"djupt oroade människor"* av skiftande bakgrund söker göra sin stämma hörd om allvaret i överkonsumtionen av naturresurser, klimatförändringarna och behovet av en *"drastiskt ändrad karaktär"* i synen på tillväxten. Han förespråkar en *"gigantisk strukturomvandling"* av samhället till förmån för *"gröna klimatvänliga aktiviteter"*.

Andersson beskriver den gängse tron på tillväxten som *"en fetisch"* och *"en religiös drivkraft"* men som egentligen är *"en best som föröder både människor och miljö"*. Det är tveklöst denna tro som den svenska regeringen (och tidigare regeringar) i handling bekänner sig till. Av artikeln framkommer att det är Clive Hamiltons vassa penna som ursprungligen levererat den träffande karakteristik av vår tillväxtcivilisation, som Tim Jackson nyligen citerade när han lanserade sin bok *"Välfärd utan tillväxt"*: *"Vi spenderar pengar vi inte har på saker vi inte behöver för att göra intryck som inte består på människor vi inte bryr oss om."* Vi är nu många som tar denna sats som utgångspunkt i våra samtal med varandra, när vi oroas över vad den rådande tillväxtekonomin gör med oss. Det är en slående och enligt vår mening, till sin kärna en korrekt beskrivning av vår kultursituation. Han syftade bl.a. på lånebubblorna, prylsamhället, den destruktiva och ytliga kropps- och utseendefixeringen och den tilltagande individualismen och ensamheten – allt tecken på en ohållbar civilisation – förutom att den tillväxtekonomi som förorsakat detta nu fräter på de ekologiska grundvalarna för vår existens.

Wijkman och Rockström talar med skärpa om *"Oviljan hos de flesta politiker, företagsledare och ekonomer att inse att vi närmar oss absoluta gränser för uttag av vissa resurser på jorden. Tillväxtens dilemma är en realitet. Det duger inte längre för makthavarna att fortsätta stoppa huvudet i sanden"*. Deras bok är ett tungt vägande inlägg med övertygande argument från en mångfald utgångspunkter om det ohållbara i alliansregeringens och med smärre undantag övriga partiers politik. Det alternativ vad beträffar en med ekosystemen samverkande politik, som socialdemokraterna just nu borde ha haft ett gyllene tillfälle att lansera, lyser också beklagligtvis med sin frånvaro. I stället tycks de s.k. "gröna" frågorna även där ha tonats ner den sista tiden. Också *"socialdemokratin har kört fast i en föråldrad samhällsmodell som inte längre passar in på överflödssamhällen"* för att låna

ord från Clive Hamilton.

Inom ramen för Sigtuna Exergiakademi (med säte på Sigtunastiftelsen med dess tradition av gränsöverskridande samtal) har i snart ett decennium minst ett par hundra medborgare med bred bakgrund inom naturvetenskap, kulturliv, humaniora, teologi och föreningsliv fört öppna och grundläggande samtal just om tillväxtekonominns förödande konsekvenser och ohållbarhet.

Vi som står bakom detta öppna brev har deltagit i samtalen och ställer oss helt bakom andan i de tre artiklar som vi här ovan hänvisar till. För samhällets långsiktiga överlevnad behövs en radikal mental förflyttning från den gängse människocentrerade verklighetsuppfattningen och en reduktionistisk vetenskapssyn till en helt ny självuppfattning som står i ödmjuk och saklig samklang med tillvaron i dess helhet. Planeten är inte ett objekt som människan kan exploatera efter egna önskemål. Människan är en integrerad del av allt levande –om hon skadar planeten skadar hon sig själv.

Natursystemen måste bli uppfattade som subjekt av människan och inte endast som exploateringsobjekt för hennes konsumtion och komfort. Naturen är inget oändligt skafferi eller en bottenlös soptunna. Tillväxtsamhället som det är utformat har kommit till vägs ände. Vi måste därför börja bemästra vår själviskhet i utbyte mot ett någorlunda drägligt liv även för framtida generationer. Vi kan inte med bibehållen självrespekt bortse från den fundamentala sanningen att vår jord måste överlämnas i beboeligt skick till våra efterkommande. Naturvetenskap, humaniora, teologi, föreningsliv, samhälle och klok politik! - behöver nu räcka varandra handen. Sverige borde kunna bli ett föregångsland i den nödvändiga globala omställningen!

Mot bakgrund av det hittillsvarande ointresset inom det politiska etablissemanget inför de grundfrågor som höstens valrörelse och explicit de tre SvD-inläggen aktualiserar, frågar vi VÅRA ANSVARIGA LEDARE OCH FRÄMST DÅ STATSMINISTERN SOM DEN HÖGSTE EXEKUTIVT ANSVARIGE: Hur länge skall "den stora förnekelsen" fortgå? Var finns det politiska ledarskap som vågar ta utmaningen på allvar? Vad svarar Statsministern – som för närvarande har nyckelansvaret – på frågorna om vårt samhälles framtida inriktning med nutida krav på ständig tillväxt?

Vilka slutsatser drar Statsministern av världens samlade erfarenhet av klimatkris, utfiskade hav, växande sopberg, energibrist, utbredd social misär och därmed växande hot om internationella konflikter? Gränserna för människans förbrukning av tillgängliga resurser ligger nu nära det hållbart omöjliga eller har redan överskridits!

VI EMOTSER EN KOMMENTAR FRÅN STATSMINISTERN SOM EN BÖRJAN TILL ETT BRÅDSKANDE OCH SERIÖST SAMTAL – MED BRED ANSLUTNING - KRING DESSA FRÅGOR SOM ÄR AVGÖRANDE FÖR MEDBORGARNAS ÖVERLEVAD.

(Svar emotses tacksamt till undertecknad samordnare för Exergiakademin)

Sigtuna den 23/5 2011

För Sigtuna Exergiakademi:

GUSTAF DELIN

Gustaf Delin

jur.kand., affärsutvecklare, tel 08-592 51415, Uppsalavägen 25,

193 34 Sigtuna, delin@foresight.se

Roine Andersson, lärare biologi, kemi, svenska, Västerås

Jos ten Berg, distriktsläkare, Bergsjö

Per Bergström, civilingenjör, universitetsajunkt, Jönköping

Bengt Bodin, agr. dr. SLU, Österbybruk

Olle Bovin, management consultant, Schweiz

Philippe Charas, civilingenjör, Träslövsläge

Peter Danielsson, civ.ing, Kristinehamn

Staffan Delin, fil.lic., Nora

Mikael Djurfeldt, tekn.dr, forskare i neuroinformatik, KTH, Stockholm
Robert W. Grubbström, professor, ekon. dr, tekn. lic. dr. h.c.mult, Linköping
Kerstin Ebbersten, agr.dr. (husdjursförändling/genetik,), SLU, Knivsta
Sten Ebbersten, f.d. professor odlingssystem, SLU, Vassunda
Nils Fagerberg, jägmästare, ekologisk ekonom, Hovmantorp
Ingemar Karsson, civilingenjör, Järfälla
Per Larsson, teol. lic., f.d. kyrkoherde, Västerås
Björn Lindbergson, tekn. lic., Sigtuna
Hugo Norell, leg. kognitiv psykoterapeut, Brännö
Kåre Olsson, fil.dr i organisk kemi, folkbildare, Skattungbyn
Göran Palm, författare, Stockholm
Anatol Pikas, fil.dr., Uppsala
Anna-Lena Pikas, fil.mag, Uppsala
Hans Sköldkvist, civilingenjör, Sigtuna
Bertil Thermaenius, arkitekt, Bromma
Carl Wahren, statsvetare, tidigare verksam bl.a. vid OECD, Stockholm
Göran Wall, professor, Mölndal
Lars Wedén, civilekonom, Sigtuna
Gunnar Weman, f.d. ärkebiskop, Sigtuna
Monica Yngvesson, miljösamordnare, Salbohed